

Brüssel, 22. märts 2021
(OR. en)

7247/21

ENV 174
CLIMA 55
MAR 43
PECHE 98
COMPET 202
FIN 196

MENETLUSE TULEMUS

Saatja:	Nõukogu peasekretariaat
Kuupäev:	22. märts 2021
Saaja:	Delegatsioonid
Eelmise dok nr:	6758/21
Teema:	Euroopa Kontrollikoja eriaruanne nr 26/2020 „Merekeskkond: ELi kaitse on laialdane, kuid mitte põhjalik“ – Nõukogu järeldused

Delegatsioonidele edastatakse lisas 22. märtsil 2021 toimunud nõukogu 3787. istungil heaks kiidetud nõukogu järeldused eespool nimetatud teemal.

Euroopa Kontrollikoja eriaruanne nr 26/2020 „Merekeskkond: ELi kaitse on laialdane, kuid mitte põhjalik“

– Nõukogu järeldused

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

1. TULETADES MEELDE oma järeldusi Euroopa Kontrollikoja (edaspidi „kontrollikoda“) koostatud eriaruannete läbivaatamise parandamise kohta seoses eelarve täitmisele heakskiidu andmise menetlusega¹,
2. TERVITAB kontrollikoja eriaruannet nr 26/2020 „Merekeskkond: ELi kaitse on laialdane, kuid mitte põhjalik“;
3. RÕHUTAB merekeskkonna ja selle loodusvarade majanduslikku, sotsiaalset ja keskkonnavalast tähtsust;
4. TULETAB MEELDE ELi kohustust rakendada ÜRO poolt vastu võetud kestliku arengu tegevuskava 2030, eelkõige kestliku arengu 14. eesmärki, milles seatakse eesmärgid seoses veealuse eluga; ning ELi pühendumust ÜRO poolt bioloogilise mitmekesisuse konventsiooni raames vastu võetud Aichi eesmärkide täitmisele; MÄRGIB, et neid eesmärke ei ole veel saavutatud;
5. TULETAB MEELDE Euroopa Komisjoni teatist „Euroopa roheline kokkulepe“, milles esitatakse ettepanekud kogu majandust hõlmavaks üleminekuks ja kestliku majanduskasvu strateegiaks, püüdes olla nii õiglane kui ka kaasav, ning mille eesmärk on tagada heaolu, kaitstes samal ajal meie planeeti;

¹ 7515/00 + COR 1.

6. TULETAB lisaks MEELDE ELi elurikkuse strateegiat aastani 2030 ja selleteemalisi heakskiidetud nõukogu järeldusi²; RÕHUTAB strateegia eesmärki töötada välja ELi looduse taastamise kava ning luua kogu ELi hõlmav suurem sidus ja tõhusalt hallatud maismaa- ja merekaitsealade võrgustik, sealhulgas kaitsta vähemalt 30 % Euroopa merest, millest üks kolmandik oleks rangelt kaitstud, kusjuures kõik liikmesriigid osaleksid ühiselt nende eesmärkide saavutamises, võttes arvesse tingimusi liikmesriikides; MÄRGIB, et ELi elurikkuse strateegias aastani 2030 kutsutakse üles täielikult rakendama ELi ühist kalanduspoliitikat (ÜKP), merestrateegia raamdirektiivi ning linnudirektiivi ja elupaikade direktiivi; TULETAB samuti MEELDE strateegiat „Talust taldrikule“, mis käivitati samal ajal kui ELi elurikkuse strateegia;
7. TUNNISTAB, et teatavad kalapüügimeetodid ja muud toimingud avaldavad merekeskkonnale survet loodusvarade ammutamise ja merepõhja kahjustamise kaudu; MÄRGIB sellega seoses, et kliimamuutuste mõju, reostus kõigis selle vormides, sealhulgas mereprügi, mikroplast ja veealune müra, võõrliikide levik, rannikualade arendus ja muu inimtegevus võivad samuti avaldada negatiivset mõju mere elurikkusele;
8. RÕHUTAB, et mereökosüsteemidega seotud probleemidega tegelemiseks, edendades nende säilitamist ja taastamist, ning merestrateegia raamdirektiivi (ELi integreeritud merenduspoliitika keskkonnamõõde) kohase hea keskkonnaseisundi saavutamiseks või säilitamiseks on kiiresti vaja rakendada merekeskkonna kaitse ja säästva kasutamise suhtes integreeritud lähenemisviisi, millesse muu hulgas peaksid nii riikide kui ka ELi tasandil andma aktiivse panuse kõik asjaomased valdkondlikud poliitikameetmed ja vahendid, näiteks ÜKP, linnudirektiiv ja elupaikade direktiiv, veepoliitika raamdirektiiv ja ühine põllumajanduspoliitika, võttes samal ajal arvesse erilist rolli, mis on piirkondlikel merekonventsioonidel ja, kui see on asjakohane, piirkondlikel kalandusorganisatsioonidel;

² 12210/20.

9. TULETAB MEELDE, et aluslepingute kohaselt tuleb liidu poliitika ja tegevuse määratlemisse ja rakendamisse integreerida keskkonnakaitse nõuded, eelkõige pidades silmas kestliku arengu edendamist; RÕHUTAB, et EL on pühendunud merekeskkonna kaitsmisele ja mere bioloogiliste ressursside kaitsmisele vastavalt oma keskkonna- ja kalanduspoliitika kaudu;
10. TULETAB MEELDE, et ELil on ÜKP kohaselt ainupädevus mere bioloogiliste ressursside kaitsmisel ning et ELil ja liikmesriikidel on jagatud pädevus keskkonna, sealhulgas mere elurikkuse kaitse valdkonnas; TOOB ESILE, et ÜKP kohaldamisala hõlmab mere bioloogiliste ressursside kaitset ning selliseid ressursse ammutava kalapüügi ja selleks vajaliku laevastiku majandamist, ning selle eesmärk on tagada, et püügitegevus ning kalandus- ja vesiviljelustoodete turu ühine korraldus (ühine turukorraldus) on keskkonna seisukohast, sotsiaalselt ja majanduslikult kestlik, tagamaks võimalikult väikese negatiivse mõju mereökosüsteemile;
11. TUNNUSTAB meetmeid, mida komisjon ja liikmesriigid on juba võtnud merekeskkonna hea keskkonnaseisundi säilitamiseks või saavutamiseks; TUNNISTAB, et on oluline toetada kõiki jõupingutusi mereökosüsteemide tulemusliku kaitse edendamiseks ja neid mõjutava inimtegevuse põhjustatud surve vähendamiseks, edendades samal ajal säästvat kalapüüki, sealhulgas liikmesriikide meetmeid keskkonna- ja kalandusalaste õigusaktide sätete täielikuks rakendamiseks;
12. PEAB KAHETSUSVÄÄRSEKS, et hoolimata tehtavatest jõupingutustest ei ole meetmete abil seni õnnestunud taastada ELi liikmesriikide merealade head keskkonnaseisundit ega kestlikul tasemel kalapüüki teatavate liikide puhul ning samuti ei ole peatatud mere elurikkuse vähenemist kontrollikoja aruandes käsitletud meredes; MÄRGIB, et kontrollikoja aruande kohaselt on Atlandi ookeanis, kus kalavarude majandamine on peamiselt seotud lubatud kogupüügi piirnormidega, mõõdetavalt paranenud maksimaalse jätkusuutliku saagikuse saavutamise seotud olukord, samas kui Vahemerel, kus kalavarude majandamine on enamasti seotud püügikoormuse (ja mitte saagi) piirnormidega, olid püüginäärad kaks korda kõrgemad kui kestlik tase;

13. MÄRGIB sellega seoses, et kalavarude ühine majandamine koos ELi mittekuuluvate riikidega on Vahemere merekeskkonna kaitsmisel lisaprobleem; Furthermore; MÄRGIB, et Vahemere kalavarude majandamise parandamiseks tehtavad jõupingutused on hakanud andma mõõdetavaid tulemusi, nagu näitas uus aruanne Vahemere ja Musta mere kalanduse olukorra kohta (SoMFi 2020), mille kohaselt ülepüütud kalavarude osakaal vähenes 2014.–2018. aastal rohkem kui 10 % ning suure suhtelise biomassiga kalavarud on viimase kahe aasta jooksul kahekordistunud;
14. JULGUSTAB kontrollikoda laiendama kõnealust kontrolli kõikidele merepiirkondadele või allpiirkondadele; ON SEISUKOHAL, et audit peaks edasiste täiustuste eesmärgil käsitlema merestrateegia raamdirektiivi muid aspekte selleks, et hõlmata kõik merekeskkonna tunnused, keskendudes igale piirkonnale või allpiirkonnale avalduvatele peamistele surveteguritele, mis on kindlaks määratud merestrateegia raamdirektiivi alusel kehtestatud riiklikes merestrateegiates, ning hea keskkonnaseisundi saavutamist takistavatele teguritele;
15. TULETAB MEELDE Euroopa Keskkonnaametile esitatud Euroopa maismaa-, ranniku- ja merevee teemakeskuse (European Topic Centre on Inland, Coastal and Marine waters, ETC/ICM) tehnilist aruannet 4/2019 pealkirjaga „Multiple pressures and their combined effects in Europe’s seas“ (mitut liiki surve ja selle koondmõju Euroopa meredele), kus on esitatud sarnaseid tähelepanekuid seoses inimtekkelise survega mereökosüsteemile; MÄRGIB, et kõnealune dokument võib anda täiendavat teavet kontrollikoja eriaruandes nr 26/2020 käsitlemata tunnuste ja piirkondade kohta;
16. MÄRGIB, et meetmeid, mis on suunatud mere bioloogiliste ressursside kaitsmisele, saab muu hulgas rahastada Euroopa Merendus-, Kalandus- ja Vesiviljelusfondi (EMKVF) (2021–2027) ning programmi LIFE ja Interregi programmi kaudu; ning TULETAB MEELDE, et ELi elurikkuse strateegias aastani 2030 on märgitud, et EMKF peaks samuti toetama üleminekut selektiivsematele ja vähem kahjustavatele kalapüügiviisidele;
17. TERVITAB kontrollikoja kolme soovitus seoses ELi merekeskkonnaga, võttes samas arvesse aruande piirkonnakesksust ning tunnistades vajadust koordineeritud meetmete järele, et hinnata ka muu tegevuse mõju merekeskkonnale;

Tundlike liikide ja elupaikade kaitsmiseks vajalike haldus- ja regulatiivsete muudatuste kindlakstegemine

18. NÕUSTUB kontrollikoja soovitusel, et komisjon ja asjaomased liikmesriigid peaksid tugevdama 2022. aastaks keskkonna- ja kalanduspoliitika vahelisi seoseid, tehes kindlaks tundlike liikide ja elupaikade kaitsmiseks vajalikud haldus- ja regulatiivsed muudatused, millega täidetakse mõlemad järgmised eesmärgid:
- ÜKP kohaselt nõutavate kaitsemeetmete kiirema rakendamise hõlbustamine ning
 - kaitse laiendamine rohkematele liikidele (eriti neile, mis on liigitatud äärmiselt ohustatud liikideks) ja elupaikadele, võttes arvesse praeguseid teaduslikke andmeid;
19. seda silmas pidades TOETAB:
- kehtivate õigusaktide täielikku rakendamist ning merestrateegia raamdirektiivi põhjalikku läbivaatamist;
 - liikmesriikide poolt kõigi merekaitsealade kaitse-eesmärkide kehtestamist ning nende eesmärkide saavutamiseks vajalike säilitamis-, kaitse- ja taastamismeetmete tugevdamist ja täielikku rakendamist, sealhulgas majandamiskavade tugevdamist või väljatöötamist, kui need puuduvad, kaasates asjakohaselt sidusrühmi, tagamaks, et kaitsealuste liikide ja elupaikade hea keskkonnaseisund saavutatakse või see säilib;
 - merestrateegia raamdirektiivi artikli 15 ja ÜKP määruse artikli 11 kohaste menetluste tõhustamist, võttes arvesse linnudirektiivi ja elupaikade direktiiviga ette nähtud asjakohaseid menetlusi;
 - ohustatud ja kahanevate liikide ning elupaikade loetelude ajakohastamise tagamist, võttes arvesse parimaid kättesaadavaid teaduslikke nõuandeid ning ettevaatuspõhimõtet, et edendada liikmesriikides ÜKP määruse artiklis 11 sätestatud liidu keskkonnavalastest õigusaktidest tulenevate kohustuste täitmiseks vajalike kaitsemeetmete vastuvõtmist;
 - merekaitsealade kavandamise ja majandamise parandamist, et luua ELi liikmesriikide merealadel sidusad, representatiivsed ja hästi majandatud võrgustikud;

20. NÕUSTUB kontrollikoja soovitusel, et komisjon ja asjaomased liikmesriigid peaksid, arvestades Vahemere mereökosüsteemide seisundi pikaajalist halvenemist, võtma 2023. aastaks järgmised meetmed:
- uurima Vahemere piirkonnas täiendavate kalapüügi kaitsealade loomise võimalust ning
 - andma korrapäraselt aru Vahemere lääneosa mitmeaastase kava raames tehtud edusammudest ja parandusmeetmete võtmise vajadusest, et võimaldada parandusmeetmete kindlaksmääramist ja võtmist;
21. seda silmas pidades TOETAB:
- ÜKP kohaste majandamis- ja kaitsemeetmete jätkuvat kehtestamist vastavalt parimatele kättesaadavatele teaduslikele nõuannetele, et võidelda üleüldise vastu ja vältida mereressursside ülekasutamist, võttes asjakohaseid majandamisega seotud meetmeid säästvama kalapüügi saavutamiseks;
 - tulemuslikku kalanduse kontrollisüsteemi, eelkõige ebaseadusliku, teatamata ja reguleerimata kalapüügi vastu võitlemiseks;
 - ELi ülemäärase püügivõimsuse vastaste vahendite koostööstamist piirkondlike vajaduste ja keskkonnamõjudega;
22. RÕHUTAB, et mis tahes täiendavad meetmed, mille eesmärk on parandada kaitsemeetmeid Vahemeres, peaksid olema kooskõlas ÜRO Keskkonnaprogrammi Vahemere tegevuskava (UNEP/MAP) Barcelona konventsiooniga ning pädevate rahvusvaheliste ja piirkondlike kalandusorganisatsioonide seisukohtadega, et tagada jõupingutuste järjepidevus kõnealuses valdkonnas;

23. NÕUSTUB kontrollikoja soovitusel, et komisjon ja liikmesriigid määraksid EMKVF-i järgmise programmitöö raames hiljemalt 2023. aastaks kindlaks vahendid, millega suurendada EMKVF-i rahastamise panust merekaitse eesmärkide saavutamisse;
24. RÕHUTAB, et merekeskkonna kaitse erifondide puudumine on tõsine probleem; TOONITAB, et EMKVF-i kasutatakse riigisiselt ainult osaliselt seireks ja meetmete (sealhulgas ruumiliste kaitsemeetmete) kehtestamiseks kooskõlas merestrateegia raamdirektiiviga ning Natura 2000 alade majandamiseks, taastamiseks ja seireks kooskõlas elupaikade direktiiviga; TULETAB MEELDE, et programmi LIFE rahaliste vahendite kasutamisulatus piirdub praegu katse- ja uuenduslike projektidega ning piirab seega võimalust kasutada vahendeid merekeskkonna hea keskkonnaseisundi saavutamisele või säilitamisele suunatud majandamis- ja rakendamismeetmete jaoks ning elurikkuse säilitamise muuks täiendavaks toetamiseks;
25. TULETAB MEELDE, et 30 % ELi eelarvest ja taasterahastu „Next Generation EU“ kulutustest tuleks eraldada kliimameetmetele ning alates 2024. aastast tuleks 7,5 % iga-aastastest kulutustest eraldada elurikkuse eesmärkidele ja alates 2026. aastast peaks see määr tõusma 10 %-ni;
26. RÕHUTAB sellega seoses, et on oluline
- viia võimalikult kiiresti lõpule mitmeaastase finantsraamistiku 2021–2027 raames selliste rahaliste vahendite ja programmide vastuvõtmine, mis aitavad rahastada merekeskkonna kaitset ja säilitamist;
 - näha ette sihtotstarbeline rahastamine, et saavutada merekaitsealade võrgustiku suurendamise eesmärk, mis on seatud ELi elurikkuse strateegias aastani 2030, sealhulgas rahastamine erasektori poolt.
-